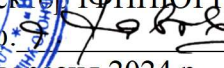

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО, КОНСТИТУЦІЙНОГО ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІФННЮІ НУ «ОЮА»

проф. Роман САВЧУК

«2» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**СУЧАСНИЙ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМ
ВК 19**

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
ступінь вищої освіти	бакалавр
галузь знань	08 Право
спеціальність	081 Право
освітня програма	Право

Розробник програми: асист. Гондурак Віталій Федорович

Затверджено на засіданні кафедри міжнародного, конституційного та адміністративного права
(протокол № 1 від 27.08.2024 р.)

В.о.завідувача кафедри міжнародного, конституційного
та адміністративного права

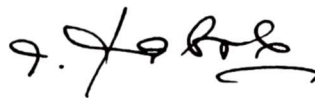
Наталія ГАБЛЕЙ

Начальник навчального відділу

Ірина ЯЦКІВ

Гарант освітньої програми

Роман САВЧУК

Науково-методична рада (протокол № 1 від 02.09 2024 р.)

Голова науково-методичної
ради

Олег БЕЗНОСЮК

Заступник директора

Олег БЕЗНОСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Опис освітнього компонента					
Назва освітнього компонента	<u>Сучасний конституціоналізм</u> Modern constitutionalism				
Освітня програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право»				
Рівень вищої освіти	Форма навчання	Тип	Курс	Семестр	Обсяг, кредит / год
Перший (бакалаврський) рівень	Денна, заочна форма навчання	В	4	8	денна ф/н – 3/90, заочна ф/н – 3/90
Короткий опис предметної сфери	Потреби формування науково-практичної парадигми сучасного конституціоналізму в Україні, впровадження його функціонального механізму в конституційну дійсність обумовлюють актуальність і нагальну необхідність вивчення спеціальної навчальної дисципліни (спеціального курсу) «Сучасний конституціоналізм». Вивчення цієї спецдисципліни цілеспрямовано на з'ясування сутності, змісту, мети, принципів та інституціональної системи конституціоналізму, також його функціонального механізму в сучасних умовах українських реалій. Теоретичну основу спецдисципліни «Сучасний конституціоналізм» становлять праці класиків світової філософської та правової думки, також праці вітчизняних та зарубіжних учених. Нормативну та емпіричну основу спецдисципліни становлять історико-правові джерела вітчизняного та зарубіжного права, міжнародні правові документи, чинне законодавство України, акти Конституційного Суду України, практика судів загальної юрисдикції, адміністративна практика, матеріали преси та інтернет-ресурси, статистичні матеріали. Спеціальний навчальний курс «Сучасний конституціоналізм» має більш вузький зміст відносно курсу конституційного права України як нормативної навчальної дисципліни. Предметом спецкурсу є теорія та практика сучасного конституціоналізму в Україні в їх нерозривному взаємозв'язку та взаємообумовленості.				

Викладач освітнього компонента	Гондурак Віталій Федорович , асистент кафедри міжнародного, конституційного та адміністративного права Івано-Франківського навчально-наукового юридичного інституту Національного університету «Одеська юридична академія»
Мова викладання	українська
Передумови	теоретико-історичні та юридичні дисципліни
Пострекізити	Є підґрунтям для подальшого вивчення дисциплін кафедри міжнародного, конституційного та адміністративного права

2. Структура освітнього компонента		
Види навантаження	Денна форма год.	Заочна форма год.
Кількість кредитів / год	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи, у т. ч.:	30	16
• лекційні заняття, год.	14	10
• практичні заняття, год.		
• семінарські заняття, год.	16	6
• лабораторні заняття, год.		
Усього годин самостійної роботи, у т. ч.:	60	74
• контрольні роботи, к-сть / год.		
• індивідуальне науково-дослідне завдання, год.	10	10
• підготовка до аудиторних занять та контрольних заходів, год.	50	64
Екзамен		
Залік	+	+

3. Мета і завдання освітнього компонента	
Мета навчальної дисципліни	Мета спецкурсу - всебічне пізнання та осмислення вихідних засад доктрини конституціоналізму, сутності конституції, її властивостей, специфіки регулювання конституцією суспільних відносин, механізму реалізації конституційних норм. Завдання спецкурсу - забезпечити підготовку висококваліфікованих спеціалістів, що володіють ґрунтовними знаннями в галузі конституційного права, вміють використовувати їх у повсякденному житті та професійній діяльності. У межах спецкурсу “Сучасний конституціоналізм” розглядаються основні положення доктрини конституціоналізму, їх втілення в Конституції України, досліджується конституція з точки зору її соціальної цінності, висвітлюються найважливіші тенденції розвитку сучасного конституціоналізму. Особлива увага приділяється проблемам чинності та реалізації конституції, що відображають усі головні параметри розвитку суспільства, ступінь зрілості його економічних, політичних та соціально-правових інститутів, дослідженню відповідальності, її ролі в механізмі реалізації конституції, організаційно-правовим гарантіям та процедурам забезпечення її ефективної дії. Після вивчення запропонованих у спецкурсі тем студент повинен знати: • передумови та причини виникнення конституцій, особливості формування понять „конституція” та «конституціоналізм»; • вихідні засади доктрини конституціоналізму; • визначення поняття конституції у розумінні представників різних юридичних шкіл; співвідношення формальної та матеріальної конституції; • особливості та головні етапи конституційного розвитку України; • види конституцій за основними класифікаційними критеріями; • засоби забезпечення легітимності конституції;

	• елементи механізму реалізації конституції, засоби забезпечення ефективності такої реалізації; • поняття, види та способи тлумачення конституції. Студент повинен уміти: • вільно володіти юридичними поняття та категоріями у межах тем спецкурсу; • тлумачити та застосовувати конституційні норми; • юридично грамотно кваліфікувати факти порушення конституційних норм; • характеризувати конституцію з точки зору її класифікаційних характеристик, легітимності, ефективності її дії, ступеню реалізації конституційних норм; • логічно грамотно виражати та обґрунтовувати свою точку зору з приводу реалізації засад конституціоналізму України, аналізувати особливості функціонування системи публічної влади України з точки зору його відповідності конституційним нормам і принципам конституціоналізму.

Результати освітнього компонента				
Сим вол РН	Внаслідок вивчення ОК студент буде здатним продемонструвати такі результати навчання :	Посилання на символ ПРН	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення РН
1	Визначати сучасні досягнення сучасного конституціоналізму, виявляти в подіях і фактах життя тенденції та закономірності, формулювати їх та визначати пов'язані з ними майбутні можливості й ризики.	ПРН1	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
2	Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод.	ПРН2	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
3	Застосовувати отримані знання й уміння з сучасного конституціоналізму при вирішенні практичних завдань.	ПРН4	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
4	Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему.	ПРН6	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
5	Застосовувати знання з сучасного конституціоналізму.	ПРН8	Лекції, семінари, самостійне навчання	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді

6	Знати та розуміти особливості реалізації та застосування сучасного конституціоналізму.	ПРН13	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
7	Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні доктрини сучасного конституціоналізму, цінності та принципи функціонування національної правової системи.	ПРН18	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
8	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів громадян у різних правових ситуаціях.	ПРН22	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді
9	Брати ефективну участь у розробці нормативно-правових актів обґрунтовувати їх соціальну доцільність, прогнозувати вплив ухвалених рішень на розвиток відповідних конституційних відносин.	ПРН25	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді	Усна презентація, письмове узагальнення Усні відповіді

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Результати навчання цього ОК деталізують такі Програмні результати навчання:
ПРН1	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.
ПРН2	Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.
ПРН4	Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.
ПРН6	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
ПРН8	Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.
ПРН13	Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права
ПРН18	Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
ПРН22	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.
ПРН 25	Брати ефективну участь у розробці нормативно-правових актів, обґрунтовувати їх соціальну доцільність, прогнозувати вплив ухвалених рішень на розвиток відповідних суспільних відносин.

Формування та розвиток компетентностей	
Посилання на шифр	Вивчення ОК передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:

комп-сті	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.
ЗК1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК3	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК6	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК11	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК13	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
СК1	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
СК3	Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.
СК4	Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.
СК6	Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.
СК7	Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.
СК12	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.
СК17	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Технологія навчання	Змішане навчання із використанням дистанційних методів навчання для забезпечення самооцінювання здобувачів вищої освіти

4. Програма та тематичний план освітнього компонента	
Програма освітнього компонента	<u>Сучасний конституціоналізм</u> Modern constitutionalism

Лекційні заняття				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН	ДФ год.	ЗФ год
Тема 1.	Конституціоналізм - публічно-правова система конституційної організації сучасного суспільства та держави.	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 13, ПРН 18	2	2

Тема 2.	Категорії сучасного українського конституціоналізму.	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 18	2	
Тема 3.	Вчення про конституцію. Зародження та розвиток Української Конституції та конституціоналізму.	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 18	2	2
Тема 4.	Змістовно-структурна характеристика Конституції України.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 22	2	2
Тема 5.	Функціональний механізм сучасного українського конституціоналізму. Організаційно-правове забезпечення реалізації Конституції України.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 22	2	2
Тема 6.	Проблеми тлумачення Конституції України та адаптації до законодавства Європейського Союзу.	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 8, ПРН 13, ПРН 22	2	2
Тема 7.	Роль сучасного конституціоналізму в євроінтеграційних процесах України.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 8, ПРН 13, ПРН 18, ПРН 25	2	

Практичні, семінарські, лабораторні заняття				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН дисципліни	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Конституціоналізм - публічно-правова система конституційної організації сучасного суспільства та держави.	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 13, ПРН 18	2	2
Тема 2.	Категорії сучасного українського конституціоналізму.	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 18	2	2
Тема 3.	Вчення про конституцію. Зародження та розвиток Української Конституції та конституціоналізму.	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 18	2	-
Тема 4.	Змістовно-структурна характеристика Конституції України.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 22	2	-
Тема 5.	Функціональний механізм сучасного українського конституціоналізму. Організаційно-правове забезпечення реалізації Конституції України.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 22	4	-
Тема 6.	Проблеми тлумачення Конституції України та адаптації до законодавства Європейського Союзу.	ПРН 1, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 8, ПРН 13, ПРН 22	4	6
Тема 7.	Роль сучасного конституціоналізму в євроінтеграційних процесах України.	ПРН 1, ПРН 2, ПРН 4, ПРН 6, ПРН 8, ПРН 13, ПРН 18,	-	-

		ПРН25		

Самостійна робота				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (наприклад, теми або види навчальної активності)	Посилання на РН ОК	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Конституціоналізм - публічно-правова система конституційної організації сучасного суспільства та держави.	ПРН 1, 2, 6, 8, 13	5	9
Тема 2.	Категорії сучасного українського конституціоналізму.	ПРН 1, 2, 8, 13	10	9
Тема 3.	Вчення про конституцію. Зародження та розвиток Української Конституції та конституціоналізму.	ПРН 1, 2, 6, 13,18	10	9
Тема 4.	Змістовно-структурна характеристика Конституції України.	ПРН 1, 2, 6, 13,18	5	9
Тема 5.	Функціональний механізм сучасного українського конституціоналізму. Організаційно-правове забезпечення реалізації Конституції України.	ПРН 1, 2, 4, 6. 8, 13,18	10	9
Тема 6.	Проблеми тлумачення Конституції України та адаптації до законодавства Європейського Союзу.	ПРН 1, 2, 4, 6. 8, 13,18, 22	10	9
Тема 7.	Роль сучасного конституціоналізму в євроінтеграційних процесах України.	ПРН 1, 2, 4, 6. 8, 13,18, 22, 25	10	10
Всього			50	64

Індивідуальні завдання				
Символ одиниці змісту	Опис змісту індивідуального завдання	Посилання на РН ОК	ДФ год.	ЗФ год.
1	Підготовка реферату (доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Доповідь являє собою інформаційне повідомлення.	ПРН 1, 2, 4, 6. 8, 13,18	10	10

5. Ресурси для навчання	
Список основних джерел	1. Бориславська О. М. Європейська модель конституціоналізму: системно-аксіологічний аналіз : монографія. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2018. 384 с. 2. Бринцев В. Д. Судовий конституціоналізм в Україні: доктрина і практика формування : у 2 кн. : монографія. Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. Харків : Право, 2013 2015. Кн. 2. 2015. 376 с. 3. Гультай М. М. Історичні витоки вітчизняного конституціоналізму: звичаї, традиції, пам'ятки права та філософські концепції : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2017. 240 с. 4. Качурінер В. Л. Конституційне право України : навчально-методичний посібник. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 258 с. URL: http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/24206 5. Кінаш Н. Б. Загальноєвропейські принципи громадянства: національно-правовий аспект реалізації: монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2023. 248 с.

6. Козаченко А. І. Історія розвитку конституціоналізму в Україні: Навч. посібник. Полтава: "Астроя", 2020. 217 с.
  7. Конституційне право України / авт. колектив Терлецький Д.С. та ін. : навч.-метод. посіб. Одеса : Фенікс, 2020. 242 с.
  8. Конституційне право України : підручник / Т.М. Слінько, Л.І. Летнянчин, В.П. Колісник та ін.; за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків: Право, 2020. 592 с.
  9. Конституційне право України. Повний курс : Навчальний посібник / за загальною редакцією *Совгиря О.В., Шукліна Н.Г.* Видавництво: Юрінком Інтер. 2023. 556 с.
  10. Конституційне право: підручник / за загальною редакцією М.І. Козюбри. / Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, О.М. Лисенко, А.А. Мелешевич. К.: ВАІТЕ, 2021. 528 с.
  11. Крусян А. Р. Сучасний український конституціоналізм : монографія. К. : Юрінком Інтер, 2010. 560 с.
  12. Проблеми сучасної конституціоналістики : навч. посіб. / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". Вип. 3 : Сучасний український конституціоналізм / за ред. А. Р. Крусян. Одеса : Фенікс, 2015. 526 с.
  13. [Речицький В. В.](#) Неформальний конституціоналізм. Харків : Права людини, 2018. 356 с.
  14. [Селіванов А. О.](#) Конституційне правосуддя в Україні : (автор. спецкурс) : навч.-метод. посіб. / А. О. Селіванов ; Нац. юрид. ун-т ім. Я. Мудрого. Харків ; Київ : Логос, 2018. 94 с.
  15. Український конституціоналізм: історія та перспективи розвитку : навч.-метод. посібник для здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» у галузі права 081 «Право» за спеціальністю «Фундаментальна юриспруденція». Аспірантура Національного університету «Одеська юридична академія» [Електронне видання] / Н. В. Єфремова. Одеса : Фенікс, 2022. 59 с.
  16. Шаповал В. М. Сучасний конституціоналізм: Монографія. К.: Юридична фірма "Салком"; Юрінком Інтер, 2005. 560 с.
- Нормативні акти:**
1. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text>
  2. Виборчий кодекс України від 19 грудня 2019 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20>
  3. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>
  4. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: Рада Європи від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
  5. Конституція України від 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
  6. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 р. № 3671-VI. – № 142. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3671-17#Text>
  7. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 26 січня 2021 р. № 1135-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135-20#Text>
  8. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лютого 2015 р. № 157-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>

	9. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня 2014 р. № 1207-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text 10. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12 лютого 2015 р. № 192-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192-19#Text 11. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 р. № 3773-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text 12. Про правонаступництво України: Закон України від 12 вересня 1991 р. № 1680-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1543-12#Text 13. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text 14. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11 грудня 2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text 15. Про відновлення дії окремих положень Конституції України: Закон України від 21 лютого 2014 р. № 742-VII URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-18#Text 16. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text 17. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 р. № 2235-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text 18. Про імміграцію: Закон України від 7 червня 2001 р. № 2491-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2491-14#Text 19. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text 20. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/580-19 21. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2365-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text 22. Про приєднання України до Конвенції про статус біженців та Протоколу щодо статусу біженців: Закон України від 10 січня 2002 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2942-14#Text
Список допоміжних джерел	1. Проблеми сучасної конституціоналістики : навч. посіб. Вип. Конституційне гуманітарне право / [Н.В. Аніщук, М.В. Афанасьєва, Н.М. Бакаянова та ін.] ; за заг. ред. А.Р. Крусян, А.А. Єзерова. К. : Юрінком Інтер, 2018. 524 с. 2. Речицький В.В. Неформальний конституціоналізм. Харків: Права людини, 2018. 356 с. 3. Савчин М.В. Сучасні тенденції конституціоналізму у контексті глобалізації та правового плюралізму: монографія. Ужгород: РІКУ, 2018. 439 с. 4. Савчин М. Порівняльне конституційне право : навч. посібник. Київ : Юрінком Інтер, 2019. 328 с. 5. Шаповал В.М. Феномен конституційного права: монографія. Київ, 2017. 423 с.

	6. Шаповал В.М. Конституційне право зарубіжних країн : акад. курс : підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 461 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті	http://www.president.gov.ua – Президент України http://www.rada.gov.ua – Верховна Рада України http://www.ombudsman.kiev.ua – Уповноважений Верховної Ради з прав людини http://www.kmu.gov.ua – Кабінет Міністрів України http://www.minjust.gov.ua - Міністерство юстиції України http://www.scourt.gov.ua – Верховний Суд http://www.ccu.gov.ua - Конституційний Суд України https://www.gp.gov.ua – Офіс Генерального прокурора http://www.niss.gov.ua – Національний інститут стратегічних досліджень http://parlament.org.ua - Лабораторія законодавчих ініціатив http://nbuv.gov.ua - Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського

6. Контрольні заходи	
Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань

Схема нарахування балів (складові оцінювання результатів навчання)			
Пункт оцінки	% підсумкової оцінки або максимальна оцінка в балах	Групове чи індивідуальне оцінювання	Посилання на ПРН
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	60		
• усне опитування	30	Групове та індивідуальне	ПРН 1, 2, 6. 8, 13
• індивідуальні завдання	15	Індивідуальне	ПРН 1, 2, 6. 8, 13, 18, 22
• вирішення практичних завдань	15	Індивідуальне	ПРН 1, 2, 6. 8, 13
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:	40		
• письмова компонента	20	Індивідуальне	ПРН 1, 2, 6. 8, 13, 18, 22, 25
• усна компонента	20	Індивідуальне	ПРН 1, 2, 6. 8, 13
Разом за дисципліну	100		

Шкала та критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен	Залік

90-100	A	відмінно	здобувач вищої має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили	відмінно	Зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.		
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.	задовільно	
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	Незадовільний з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

7. Інші застереження щодо вивчення освітнього компонента

Вимоги викладача:	Регулярне відвідування лекційних та практичних занять, самостійна робота та опрацювання рекомендованої літератури і матеріалів є необхідною умовою. Користування електронними пристроями (телефони, планшети ПК тощо) під час аудиторної роботи дозволяється тільки з дозволу викладача та у відповідних до навчального курсу цілях.

Припущення основних проблем, пов'язаних з	Можливе певне ускладнення при вивченні матеріалу стосовно методологічних підходів при співвідношенні вітчизняних та зарубіжних наукових концепцій з точки зору специфіки

реалізацією курсу	недостатнього рівня їх соціокультурної обумовленості та недостатнього рівня понятійно-категоріального апарату у студентів. Також передбачаються деякі труднощі в роботі з новітньою літературою та матеріалами іноземною мовою у студентів з низьким рівнем відповідного мовного знання.